

Radom, dnia 1981 r.

Tajno
Lp. Nr 3...

INFORMACJA

dot. przebiegu Ogólnokrajowego Zjazdu KOWZ P.

W dniach 21-11 listopada 1981 roku w sali NOT w Radomiu odbył się Ogólnokrajowy Zjazd Delegatów Komitetów Obrony Więziolnych za Przekonania, w którym uczestniczyło 80 przedstawicieli poszczególnych komitetów "Solidarności". Jako ideę przewodnią przyjęto hasło: "Polska - kraj bez więźniów politycznych".

W pierwszym dniu wybrano 5-osobowe prezydium Zjazdu, w skład którego weszli: Marek Lachowicz, Marian Kilar, Dariusz Kobzola, Ryszard Kostrzewa i Józef Zajkowski oraz przyjęto następujący porządek obrad:

- wybór komisji uchwał i wniosków, skrótcy i mandatowej,
- zaprowadzenie "siódenki" - zrelacjonowane przez R. Kostrzewę,
- czytanie projektów dokumentów programowych,
- dyskusja programowa,
- głosowanie nad projektem statutu i regulaminu.

W drugim dniu Zjazdu zaplanowano:

- dalszy ciąg dyskusji programowej,
- wybory "siódenki" i komisji rewizyjnej,
- głosowanie nad uchwałą programową,
- przedstawienie i przegłosowanie uchwał końcowych.

✓ Okolicznościowe przemówienie wygłosił przewodniczący MKR Ziemia Radomska Andrzej Sobieraj. W swoim wystąpieniu krytycznie przedstawił stosunki społeczno-polityczne w naszym kraju, na tle których wyrosła "Solidarność". Negatywnie ocenił dotychczasową działalność władz państwowych, poświadczając je o zakłamaniu społeczeństwa, nadużywanie zajmowanych stanowisk dla celów osobistych oraz łamanie przepisów prawa. Wyraził pogląd, że na tle tych nieprawidłowości w społeczeństwie wyrastają dążenia do praworządności i samostanowienia, których propagatorem jest Komitet Obrony Więzionych za Przekonania. Podkreślił, że naczelnym zadaniem tej organizacji powinna być gotowość udzielania ludziom szykanowanym przez władze pomocy, oraz walka o prawdę i mówienie prawdy, której boi się każdy dotychczasowy przywódca i Rząd PRL. Odmownie organów władzy wyraził się słowami: "aby taka władza była jak najkrócej w kraju". W końcowej części wystąpienia zaatakował dotychczasowy system szkolenia i wychowania młodego pokolenia, jego zdaniem oparty na imitacji i wzorcach z zewnątrz - przykład Lenina, a omijający przekazywanie wiedzy o T. Kościuszczyku czy Janie Sobieskim, za czasów którego Polska była od morza do morza. Zakończył, że "w katanatach siedzą ludzie, którzy mówią prawdę i przedstawiają inny program wyjścia z kryzysu gospodarczego niż ten, który przedstawia Rząd i Zjazd PZPR". Za nadrzędną ideę działania "Solidarności" i KOWiP uznał "skrócenie skrzydeł tym, którzy doprowadzili kraj do ruiny i nędzy, a następnie marsz ku niepodległości i wolności". Z dumą podkreślił, że Radom, wydarzeniami w 1978 roku, zasłużył sobie na posiadanie siedziby władz centralnych Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania.

Po wystąpieniu A. Sobieraja dokonano wyboru komisji programowej, w skład której większości głosów weszli: Bzdyl, Moczulska, Lachowicz, Podkowiński i Jerz.

Ciekawsze wystąpienia uczestników Zjazdu.

✓ - Mieczysław Karol Ologowski z Łodzi w swojej wypowiedzi główny nacisk położył na ocenę funkcjonowania prawa w Polsce,

akcentując pilną potrzebę zmian niektórych przepisów prawnych. Podważył dotychczasową interpretację art. 67 Konstytucji PRL, określającego zasadę równości obywateli wobec prawa. Jego zdaniem wśród kryteriów tej równości winno mieć miejsce zasadnicze kryterium - równość bez względu na przekonania polityczne, które zawarte jest w art. 2 Międzynarodowych Paktów Praw Człowieka.

W sferze dokonania koniecznych zmian w Kodeksie Karnym i Kodeksie Postępowania Karnego wypowiedział się za likwidacją przepisów służących zwalczaniu przy pomocy represji karnej myśli ideowych i odmiennych poglądów, inscenizowanych przez Partię, a przede wszystkim tych, które były lub mogą być wykorzystywane do tłumienia swobód obywatelskich. Jako przykład nadużywania prawa podał fakt pierwszego ukarania Leszka Moczulskiego za popełnienie tzw. niebystającego wykryku, którym było przekazanie do jednej z zachodnich gazet informacji o wybuchu strajku jednej z kopalń. Krytycznie ustosunkował się do ustawy o kontroli publikacji i widowisk, która w swoim tytule wolno godzić w konstytucyjne zasady polityki zagranicznej, powtarza formuły z Kodeksu Karnego, przy których każdy pogląd polityczny może być zakwalifikowany jako zabroniony do rozpowszechniania, za wyrażający go mogą znaleźć się na ławie oskarżonych. Za niezłoty przykład uważa utworzenie przy "Solidarności" agendy, której celem będzie obrona wszystkich funkcjonariuszy i pracowników za działalność związkową, polityczną i obywatelską.

- Ryszard Kostrzewa z Łodzi przypomniał, że na zebraniu w Warszawie wybrano 7-osobowy zespół, który miał za zadanie przeprowadzenie rozmowy z L. Wałęsą i doprowadzenie do podpisania porozumienia o uznaniu KOP jako agendy związku i przyjęcia realizacji 4-go punktu porozumienia gdańskiego. W dniu 28 sierpnia 1981 r. porozumienia takie podpisano, a przedstawiciel "siódemki" ma wchodzić w skład prezydium KK "Solidarności" na zasadach obserwatora z prawem głosu. Poinformował zebranych, że prawo do zwalczania "siódemki" ma jej każdy członek, posiadający poparcie co najmniej jednego z 3-ech członków. Wyraził poparcie dla MKR Ziemia

Radomska - jako propozycje siedziby KOWzP.

✓ - Przedstawiciel Gdańska - Kobzdej poinformował uczestników Zjazdu, że jugosłowiańskie związki zawodowe przysłały do biura NSZZ "Solidarność" kopie 3 listów, nie ustalonych autorów, nawołujących do przeprowadzenia w Jugosławii rewolucji i przekazania Kosowa - Albanii. Listy te podpisywane były KOWzP. W sprawie tej wysłano odpowiedź, informującą związki zawodowe w Jugosławii, że żaden z uczestników, mających prawo reprezentować KOWzP nie wystosował tych listów, a ich treść godzi w fundamentalne interesy NSZZ "Solidarność" i KOWzP oraz w Polską i Jugosłowiańską rację stanu. Wysłane listy uznano jako fałszerstwo, mające na celu naruszenie dobrych stosunków między związkami zawodowymi i obu państwami. Owiadczyło, że związek i jego agendy, stojąc w obliczu zbyt poważnych problemów wewnętrznych, nigdy nie ingerowały i nie będą ingerować w wewnętrzne sprawy innych państw.

✓ - Przedstawiciel Dolnego Śląska - Marian Kilar poinformował zebranych, że w jego regionie powstał szkolny ruch obrony wolności politycznej, na bazie średnich szkół Wrocławia, oraz przedstawił postulaty młodzieży dot. :

- publikowania materiałów niezależnych organizacji społeczno-politycznych,
- kultywowania tradycji narodowych, powiązanych z historią, przekonań w naszym prawie, zwłaszcza w okresie ostatniego dwudziestolecia,
- organizowania spotkań i wywiadów z reprezentatywnymi przedstawicielami niezależnych organizacji społeczno-politycznych,
- przedstawiania we właściwym świetle zakłamanych stron polskiego życia politycznego.

✓ - Delegat Górnego Śląska - zaproponował dodanie do projektu uchwały punktu o treści : " Komitet realizując swoje cele powszechne postępuje do władz państwowych i administracyjnych o odwołanie ze stanowisk z placówek podległych MSW,

prokuratorów i sędziów naruszających prawo oraz moralne zasady postępowania. Zaznaczył, że działalność KOWzP nie powinna dotyczyć tylko obrony represjonowanych, ale także eliminowania osób łamiących prawo.

- Maria Koculiszka w swoim wystąpieniu poruszyła problem rzekomej dyskryminacji KPN-u, utwierdzając zebranych w przekonaniu, że jest to legalna partia polityczna, gdyż do chwili obecnej akt oskarżenia nie obejmuje wnioścu jej delegalizacji. Podniosła problem obchodów dla ofiar grudnia. Postulowała, że Komitet powinien być pierwszym, który da hasło do tych obchodów. Podkreśliła, że ofiary grudnia to poprzednicy, którzy dzisiaj są więzieni i prześladowani.

Kilku dyskutantów występowało z propozycjami integracji ruchu związkowego, stworzenia jednej przężnej organizacji i nie rozbijania się sami w sobie, gdyż władze są zadowolone z wewnętrznego rozłamu związku. Krytycznie ustosunkowano się do rozbiłackiej działalności przewodniczącego MKR "Mazowsze" - Bujaka, który na jednym z posiedzeń KKP miał się wyrazić, że "jak przywódco KPN posiedzą rok czy dwa to nie się im nie stanie".

Jeden z mówców wystąpił z wnioskiem zmiany nazwy KOWzP na Komitet Obrony Praworządności, co jego zdaniem stworzyłoby warunki szerszego zakresu działania. Krytyce poddał wybór do władz "Solidarności" członków PZPR, którzy "rozbiłają działalność związku".

Uchwała Programowa KOWzP.

1. Organizować i propagować różnorodne inicjatywy na rzecz przywrócenia praworządności i samorządności społeczeństwa, w pierwszym rzędzie poprzez obronę obywateli więzionych i represjonowanych za przekonania. Polska winna być krajem bez więźniów politycznych.
2. Komitety realizują uchwałę programową I Krajowego Zjazdu NSZZ "Solidarność", rozdz. VI, "Samorządna Rzeczpospolita"

oraz rozdz. VII str. 33-35, a także z zadań statutowych § 6 ust. 5,7,8,10, § 7 ust. 4, § 11 ust. 4 oraz pkt III i IV porozumień gdańskich.

3. Komitety dążą do pełnego przestrzegania swobód obywatelskich i praw człowieka, zagwarantowanych przez Konstytucję PRL i konwencje międzynarodowe. Podejmują działania dążące do demokratyzacji wszelkich form życia państwowego i publicznego.

4. Jednym z podstawowych celów komitetów jest walka z cenzurą i cenzurowaniem we wszystkich dziedzinach życia społecznego, politycznego i kulturalnego, a w szczególności w wydawnictwach, nauczaniu historii, wychowaniu młodzieży itp.

5. Komitety zwalczają wszelkie przejawy dyskryminacji religijnej, rasowej i narodowościowej, czyli działają na rzecz polskiej tolerancji w tym zakresie. Pomocną swą statutową działalność KOWZP dążą do :

- uwolnienia więźniów politycznych, w tym Leszka Moczulskiego i innych przywódców KPN, a także uwolnienia braci Kowalczyków skazanych jako przestępców, działających z pobudek politycznych oraz bezwarunkowego umorzenia postępowań karnych w sprawach z kołłątkami "Solidarności" jako i innych związków zawodowych za ich działalność związkową, niezależnie od protektów, wykorzystywanych przez oskarżycieli. Komitety dążą również do bezwarunkowego umorzenia postępowań karnych w stosunku do osób prowadzących niezależną działalność polityczną, zgodną z międzynarodowymi paktami praw człowieka i obywatela i Konstytucją PRL ;

- ogłoszenia szerokiej amnestii jako pierwszego kroku władzy w stronę przywrócenia praworządności i równych szans wobec prawa dla wszystkich ;

- przeprowadzenia weryfikacji wszystkich procesów politycznych od 1944 roku do chwili obecnej, zrehabilitowanie niewinnie skazanych, wypłacenia odszkodowań ofiarom lub ich rodzinom, pociągnięcia do odpowiedzialności karnej pracowników wymiaru sprawiedliwości, biorących udział w sfingowanych procesach oraz ich politycznych mocodawców ;

- pociągnięcia do odpowiedzialności karnej sprawców zbrodni czerwca 1956 r., marca 1968 r., grudnia 1970 r., czerwca 1976 r. oraz wszystkich zbrodni i represji politycznych, dokonanych w naszym kraju ;
- rehabilitowania skazanych obywateli polskich w procesach politycznych, przeprowadzonych w kraju i za granicą w latach 1939-56. Chodzi tu w głównej mierze o procesy polityczne w Związku Radzieckim, ale również i w innych krajach ;
- dokonania nowelizacji prawa karnego i innych przepisów ustaw, stojących w sprzeczności z sformułowanymi przez Polskę paktami praw człowieka i obywatela i zgodnych z duchem porozumień sierpniowych ;
- zniesienia kary śmierci ;
- aktywizacji społeczeństwa do uczucia niepodległości i suwerenności państwa polskiego na bazie pluralizmu światopoglądowego i politycznego ;
- prowadzenia działalności wydawniczej, szkoleniowej i propagandowej na rzecz kształtowania kultury prawnej społeczeństwa ;
- realizacji działań interwencyjnych na rzecz ochrony praw obywateli w wypadku ich naruszenia ;
- wprowadzenia działalności finansowej, polegającej między innymi na utworzeniu funduszu pomocy rodzinom represjonowanych ;
- organizowanie pomocy prawnej represjonowanym.

6. I Ogólnokrajowy Zjazd KONGRESU upoważnia radę koordynacyjną do podjęcia innych niezbędnych działań umożliwiających efektywną realizację postanowień statutowych Komitetu, zgodnie z duchem Uchwały Zjazdu "Solidarności".

Inne uchwały

1. Nasila się kampania brutalnych represji wobec członków i działaczy NSZZ "Solidarność" i KOWZP. Po stronie władz biorą udział szalanci, prowokujący katastrofę o nieobliczalnych skutkach. Ogólnopolski Zjazd KOWZP stwierdza, że wszelkie możliwe represje w stosunku do obywateli PRL spotykają się z odporem, którego rozmiar i konsekwencje władze nie są w stanie kalkulować w ryzyko prowadzonych przez siebie akcji. Jako świadek uznano zestaw niektórych represji w stosunku do członków NSZZ "Solidarność" i KOWZP przedstawiony przez poszczególne regiony.
2. Ogólnopolski Zjazd KOWZP zdecydowanie potępia wszelkie akty dewastacji i bezczeszczenia pomników i miejsc pamięci narodowej, niezależnie od miejsca położenia oraz idei, które uosabiają. Ze szczególną odrębnością odnosimy się do faktów bezczeszczenia i dewastacji miejsc uświęconych, gdy odbywa się to z inspiracji władz i w majestacie prawa.
3. Ogólnopolski Komitet Obrony Więzionych za Przekonania postanawia przystąpić do International Amnesty o przyjęcie Komitetu jako członka zbiorowego - uchwałę przyjęto z propozycją skierowania nowo wybranej władzy do jej uzupełnienia.
4. Zjazd KOWZP, opierając się na uchwałę I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ "Solidarność" uznającej KOWZP za sąsiady związku, apeluje o praktyczną realizację tej uchwały w formie pomocy w działalności wydawniczej poprzez udostępnianie związkowej sieci kolportażowej.
5. Ogólnopolski Zjazd KOWZP zwraca się z prośbą do Komisji Krajowej i zarządów regionalnych oraz KZ "Solidarność" o materiałową i techniczną pomoc przy organizacji wszelkich działań w kraju.
6. Wychodząc z tradycji polskiej solidarności narodowej, Zjazd KOWZP powołuje fundusz pomocy represjonowanym i ich rodzinom tworzony z dochodów Komitetu, darowizn osób fizycznych i prawnych oraz zbiorów. Fundusz przeznaczony będzie na

koszty związane z pomocą duchową i materialną.

7. Zjazd KOWZP wyraża podziękowanie twórcom, działaczom i uczestnikom Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela oraz KFN, którzy w latach 70-tych w poczuciu patriotycznym i obywatelskim podjęli działalność na rzecz poszanowania praworządności i poszanowania praw osoby ludzkiej oraz niepodległej i suwerennej Rzeczypospolitej. Z Waszej ofiarności wyrósł polski sierpień i Polska stanie się Polska.

W wyniku głosowania za siedzibę rady koordynacyjnej Komitetu przyjęto MKR Ziemia Radomska.

Do władz KOWZP - tzw. "siódemki" wybrani zostali:

1. Józef Zajkowski - region śląsko-łódzki
2. Tadeusz Wielgoławski - /Szczecin/ region podbeskidzki
3. Marek Lachowicz - Szczecin
4. Maria Moczulska - Gdańsk
5. Jacek Jerz - Radom
6. Zdzisław Podkowiński - Radom
7. Michał Lubomirski - Elbląg

Uchwały końcowe

Zjazd KOWZP w pełni popiera walkę związku o dostęp do środków masowego przekazu i jednocześnie protestuje przeciwko szalonyemu przedstawianiu naszych obrad oraz działalności w prasie, radiu i telewizji.

Uchwala na wniosek J. Jerza - z KOWZP Radom:

Obradując w Radomiu, w myśl robotniczego protestu w czerwcu 1976 roku, Zjazd uważa za swój obowiązek wyrazić poparcie dla starań MKR Ziemia Radomska nie dających zadośćuczynienia moralnych i ekonomicznych krzywd, wyrządzonych radomskiej klasie robotniczej przez aparat władzy. Osób, w jaki Komisja Rządowa prowadzi w powyższej ^{sprawie} rozmowy, Zjazd uznaje za zasługujący na naganę społeczeństwa. Przewlekanie rozmów, niedotrzymywanie terminów rozmów, a nawet ich przerywanie pod błahymi powodami jest niezgodne z duchem porozumienia. Zjazd wzywa Rząd do poważnego traktowania rozmów radomskich. Zjazd życzy ziemi radomskiej sukcesów w jej walce o praworządność.

Jako uchwałę przyjęto wniosek :

Ogólnopolski Zjazd KOWZP wnosi protest przeciwko ostatecznej decyzji Sądu Najwyższego, w wyniku której zostało odrzucone poręczenie społeczne wydane przez Prezydium KK NSZZ "Solidarność" w sprawie uwolnienia z aresztu tymczasowego Leszka Moczulskiego, Romualda Szeremietiewa i Tadeusza Stańskiego. Poręczenie zostało wydane na podstawie uchwały Zjazdu NSZZ "Solidarność", reprezentanta 10-milionowej społeczności i fakt jego odrzucenia przez Sąd jest wręcz przykładem ignorowania tego społeczeństwa. Oświadczamy, że nie może być porozumienia społeczeństwa z władzą, gdy ta nie liczy się z narodem i nie przestrzega pkt 3 i 4 porozumienia społecznego, zawartego w Stoczni Gdańskiej dnia 31 sierpnia 1980 r. Społeczeństwo ma prawo oceniać czyny niebezpieczne społecznie, a organa sprawiedliwości winny kierować się tą oceną w wydawaniu decyzji. Żądamy uwolnienia Leszka Moczulskiego, Romualda Szeremietiewa i Tadeusza Stańskiego.

Ponadto przegłosowano następującą uchwałę :

"Ogólnopolski Zjazd KOWZP postanawia ogłosić dni 29.11. i 10.12. dniami wolności. W dniach tych w miastach, siedzibach KOWZP odbędą się wieloletnie marsze protestacyjne, pikietowanie KW PZPR pod hasłami obrony więźniów politycznych, niezawisłości sądów jako gwarancji praworządności itp. oraz marsze w intencji represjonowanych za przekonania".

Komisji wniosków i uchwał polecono przygotować uchwałę dot. utworzenia gazety Komitetu KOWZP, funduszu pomocy i zespołu s/s interwencji,

Po ukonstytuowaniu się wybranej "siódemki" podano, że poszczególni jej członkowie będą odpowiedzialni za :

- Z. Podkowiński	- fundusze
- J. Jerz	- prowadzenie sekretariatu
- M. Lachowicz	- rozwój sieci Komitetu
- T. Wielgoławski	- " " "
- M. Lubomirski	- sprawy pracy i propagandy

12 13

- J. Zajkowski - sprawy informacji i propagandy
- M. Moczulska - rzecznik prasowy

Zjazd zakończono odśpiewaniem pieśni "Boże coś Polskę".

Odb. 3 egz.

D-k T.W.

dz. masz. 007/81

Opracował:

St. Inspektor Kierownictwa

KWMO w Radomiu

Stuyck

por. A. UNIECKI

ARCHIWUM

BU i AD 20 BU i AD 20 BU i AD 20 BU i AD 20 BU i AD 20 BU i AD 20 BU i AD 20 BU i AD 20